

KL

Att.: [REDACTED]

[REDACTED]@kl.dk

Dato: 11-11-2024
Enhed: Forvaltningsjura
Sagsbeh.: Christine Voigt
Christjansen
Sagsnr.: 2024 - 8373
Dok. nr.: 196595

Svar på henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

KL har ved e-mail af 14. juni 2024 rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med et spørgsmål om befordringsgodtgørelse mellem *et andet opholdssted* og *mødestedet*, jf. § 16, stk. 11, litra a, i lov om kommunernes styrelse.

KL har oplyst, at det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem har udgifter i forbindelse med transport fra sit sommerhus i Hvide Sande til rådhuset i Fredericia Kommune. Sommerhuset er beliggende uden for kommunegrænsen, og der er en afstand på 140 km mellem sommerhuset og rådhuset.

KL har derudover oplyst, at medlemmet ikke har lovligt forfald.

1. Retsgrundlag

1.1 Lov om kommunernes styrelse

Følgende fremgår af § 16, stk. 1, litra a, i lov om kommunernes styrelse¹:

”§ 16. Der ydes et fast vederlag til kommunalbestyrelsens medlemmer. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om vederlaget.

Vederlaget omfatter medlemmernes

- a) deltagelse i møder i kommunalbestyrelsen og dennes udvalg samt underudvalg,”

Følgende fremgår af § 16, stk. 11, litra a, i lov om kommunernes styrelse:

”§ 16. [...]

Stk. 11. I forbindelse med deltagelse i de i stk. 1, litra a-f, nævnte møder m.v., ydes der til kommunalbestyrelsesmedlemmer

- a) befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemstedet,”

1.2. Vederlagsvejledningen

Af vejledning nr. 9631 af 15. juni 2022 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv, pkt. 4.1.1.1., fremgår blandt andet følgende om befordring mellem bopæl, arbejdssted, uddannelsessted eller et andet opholdssted og mødestedet:

”Befordring mellem bopæl og mødested

¹ Lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024.

Uanset, at der ikke i § 16, stk. 10, litra a², i lov om kommunernes styrelse er fastsat begrænsninger i kommunernes pligt til at yde befordringsgodtgørelse, antages det, at bestemmelsen først og fremmest tager sigte på transport fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udøves, og fra det sted, hvor det kommunale hverv udøves, til bopælen.

Befordring mellem arbejdssted, uddannelsessted eller et andet opholdssted og mødestedet

Der vil dog efter bestemmelsen tillige være krav på godtgørelse af transportomkostninger fra et arbejdssted, uddannelsessted eller et andet opholdssted til mødestedet. Dette gælder også, selv om arbejdsstedet, uddannelsesstedet eller opholdsstedet ligger uden for kommunegrænsen, hvis det under hensyn til transporttiden og de dermed forbundne udgifter må anses for naturligt, at den pågældende deltager i mødet m.v. Efter praksis har der i konkrete sager også været tale om, at medlemmet efterfølgende returnerede til arbejdsstedet m.v. (Social- og Indenrigsministeriets telefonnotat af 14. marts 2016, j.nr. 2016-1160, resumédatabasen 16.5.1.) Hvornår det under hensyn til transporttiden og de dermed forbundne udgifter må anses for naturligt, at den pågældende deltager i mødet m.v., uddybes i det følgende.

Det antages imidlertid, at kravet på befordringsgodtgørelse har sammenhæng med den mødepligt, der følger af, at hvervet som medlem af kommunalbestyrelsen er pligtmæssigt, hvilket følger forudsætningsvist af § 92, stk. 1, og § 103, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, jf. også bilag 3, afsnit 2.1. Har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke mødepligt, og er medlemmet dermed ikke forpligtet til at varetage hvervet, har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke krav på befordringsgodtgørelse. Det gælder bl.a., hvis medlemmet har lovligt forfald, f.eks. på grund af bortrejse i forbindelse med arbejde eller ferie. (Skr. af 8. april 1998, j.nr. 1998/1342/735-1, resumédatabasen 98.5.5.) Det bemærkes i den forbindelse, at det er antaget, at sommerhusophold o. lign. ikke kan anses som lovligt forfald, medmindre opholdet skyldes forhold, der udgør lovligt forfald og kan begrunde fritagelse for den mødepligt, der i praksis følger forudsætningsvist af § 92, stk. 1, og § 103, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, f.eks. forretninger, ferie og sygdom, herunder hos nære pårørende. Der kan endvidere være situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet, uddannelsesstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne meget omfattende rejseudgifter ikke har mødepligt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis medlemmet arbejder eller opholder sig i en meget betydelig afstand fra mødestedet, f.eks. i Bruxelles. I disse situationer har medlemmet ikke mødepligt og dermed ikke krav på befordringsgodtgørelse.

Ministeriet har i en konkret sag udtalt, at en afstand på 45 km fra arbejdssted til mødested ikke i sig selv medfører, at der ikke er mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder m.v., og der vil derfor i en sådan situation være pligt til at yde befordringsgodtgørelse til det pågældende

² Nu § 16, stk. 11, litra a, jf. lovebkendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024.

kommunalbestyrelsesmedlem, der kører fra arbejdsstedet for at deltage i et møde og returnerer til arbejdsstedet. (Skr. af 8. april 1998, j.nr. 1998/1342/735-1, resumédatabasen 98.5.5) Ministeriet har i en anden sag udtalt, at en afstand på ca. 70 km fra et uddannelsessted til mødestedet ikke i sig selv medfører, at der ikke er mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder. (Telefonnotat af 18. februar 2010, j.nr. 2009-9184, resumédatabasen 10.5.4.) Ministeriet udtalte i den forbindelse, at kommunen må foretage en konkret vurdering af, om det pågældende medlems befordring, som der ønskes udgiftsgodtgørelse for, har været begrundet i varetagelsen af det kommunale hverv, herunder om medlemmet ville have afholdt i det væsentlige tilsvarende udgifter i forbindelse med transport fra uddannelsesstedet til hjemmet, hvis medlemmet ikke skulle have deltaget i mødet.

Der kan endvidere være særlige situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet, uddannelsesstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne omfattende rejseudgifter har mødepligt uden at have krav på befordringsgodtgørelse. Dette kan være tilfældet, hvis medlemmet uden at have lovligt forfald opholder sig i betydelig afstand fra mødestedet.

Ministeriet har i en konkret sag fundet, at en afstand på 200 km fra et sommerhus til det sted, hvor det kommunale hverv udøvedes, ikke fritog et kommunalbestyrelsesmedlem, der var pensioneret, fra mødepligt, når vedkommende uden at holde ferie m.v. opholdt sig i sommerhuset. Ministeriet fandt imidlertid videre, at der var tale om en så betydelig afstand, at kommunen ikke var forpligtet eller berettiget til at godtgøre de hermed forbundne befordringsudgifter. (Indenrigsministeriets telefoniske tilkendegivelse af 14. december 1998, j.nr. 2021-6588, resumédatabasen 98.5.7).

Kommunalbestyrelsen kan – ud over de tilfælde, hvor kommunen har pligt til at yde befordringsgodtgørelse – vælge at udbetale befordringsgodtgørelse i helt særlige tilfælde, hvis kommunen har en saglig interesse i, at en bestemt person varetager et kommunalt hverv uanset afstanden mellem mødestedet og vedkommendes opholdssted eller arbejdssted. (Skr. af 28. marts 1996, j.nr. 1996/1342/405-1, resumédatabasen 96.5.1., om befordring fra Skagen til Nexø og skr. af 1. april 1998, j.nr. 1997/1342/779-1, resumédatabasen 98.5.1., om befordring fra Skive til Ishøj.)”

2. Vurdering

Efter § 16, stk. 11, litra a, i lov om kommunernes styrelse ydes befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelse i de møder m.v., der er nævnt i § 16, stk. 1, litra a-f. Kommunalbestyrelsen har efter bestemmelsen pligt til at yde befordringsgodtgørelse.

Uanset at pligten til at yde befordringsgodtgørelse først og fremmest tager sigte på transport fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udøves, og fra det sted, hvor det kommunale hverv udøves, til bopælen, gælder pligten til at yde befordringsgodtgørelse, som anført i ministeriets vederlagsvejledning, som

udgangspunkt også for transport mellem medlemmets opholdssted og det sted, hvor det kommunale hverv udøves.

Som anført i vederlagsvejledningen er der sammenhæng mellem kravet på befordringsgodtgørelse og mødepligten. Har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke lovligt forfald pga. f.eks. ferie eller sygdom, vil medlemmet have mødepligt, og kommunalbestyrelsen vil derfor som udgangspunkt have pligt til at yde befordringsgodtgørelse.

Såfremt medlemmet har mødepligt, og medlemmets sommerhus ligger inden for kommunegrænsen, vil kommunalbestyrelsen under alle omstændigheder have pligt til at yde befordringsgodtgørelse.

Når medlemmet opholder sig uden for kommunegrænsen, kan der imidlertid være særlige situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet, uddannelsesstedet eller et andet opholdssted og mødestedet og de dermed forbundne omfattende rejseudgifter har mødepligt uden at have krav på befordringsgodtgørelse. Dette kan være tilfældet, hvis medlemmet uden at have lovligt forfald opholder sig i betydelig afstand fra mødestedet.

KL har i den konkrete sag oplyst, at det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem ikke har lovligt forfald. Videre har KL oplyst, at medlemmets sommerhus er beliggende uden for kommunegrænsen, og at afstanden mellem sommerhuset og mødestedet er 140 km.

Eftersom medlemmet ikke har lovligt forfald, har medlemmet mødepligt og således som udgangspunkt krav på befordringsgodtgørelse, jf. § 16, stk. 11, litra a, i lov om kommunernes styrelse.

Spørgsmålet er herefter, om afstanden på 140 km mellem kommunalbestyrelsesmedlemmets sommerhus og mødestedet er så betydelig, at kommunalbestyrelsen i den konkrete sag alligevel ikke har pligt til at yde befordringsgodtgørelse.

Ministeriet har i en konkret sag fundet, at en afstand på 200 km fra et sommerhus til det sted, hvor det kommunale hverv udøvedes, ikke fritog et kommunalbestyrelsesmedlem, der var pensioneret, fra mødepligt, når vedkommende uden at have lovligt forfald opholdt sig i sommerhuset. Ministeriet fandt imidlertid videre, at der var tale om en så betydelig afstand, at kommunen hverken var forpligtet eller berettiget til at godtgøre de hermed forbundne befordringsudgifter. (Indenrigsministeriets telefoniske tilkendegivelse af 14. december 1998, j.nr. 2021-6588, resumédata-basen 98.5.7).

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at ovenstående eksempel fra ministeriets praksis må anses som en særlig undtagelse fra kommunalbestyrelsens pligt til at yde befordringsgodtgørelse i henhold til § 16, stk. 11, litra a, som må fortolkes indskrænkende.

Således er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at en afstand på mindre end 200 km mellem arbejdssted, uddannelsessted eller et andet opholdssted og mødestedet i almindelighed ikke vil kunne begrunde en fravigelse af kommunalbestyrelsens pligt til at yde befordringsgodtgørelse.

Det er på ovenstående baggrund sammenfattende Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at en afstand på 140 km mellem sommerhus og mødested ikke er så betydelig, at det kan føre til, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at yde befordringsgodtgørelse. Det er dermed Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsen i den konkrete situation har pligt til at godtgøre medlemmets udgifter til transport mellem sommerhuset i Hvide Sande og mødestødet i Fredericia Kommune.

Med venlig hilsen

Christine Voigt Christjansen